

OPONENTSKÝ POSUDEK

Název práce: **Služby v oblasti bydlení pro dospělé osoby s autismem v ČR**

Autorka: Mgr. Klára Palme

Vedoucí práce: Prof. JUDr. Igor Tomeš, CSc.

Oponentka: PhDr. Kateřina Šámalová, Ph.D.

Předložená rigorózní práce je věnována tématu podpory osob s poruchou autistického spektra v oblasti udržitelného bydlení. Vzhledem ke zvyšujícímu se počtu těchto osob se jedná o problematiku vysoce aktuální a relevantní oboru, ve kterém je předložená rigorózní práce zpracována.

Práce čítá asi 154 stran textu a je, jak je již tradiční, rozdělena na část teoretickou a empirickou. Název práce uvedený na jejím začátku je odlišný od toho, který autorka práce používá v jejím textu. Zdá se, že k této chybě došlo při přejmenování práce diplomové, která byla využita jako práce rigorózní. Autorka v úvodu práce uvádí, že předložená práce vychází z práce diplomové, očekávala bych nicméně, že bude zmíněno, v jakých ohledech rigorózní práce diplomovou překračuje, a příslušné přejaté pasáže diplomové práce budou řádně citovány. Ze srovnání diplomové s rigorózní prací vychází najevo, že byla rozšířena zejména část teoretická, rozsah či způsob zpracování výzkumného úkolu nikoli.

Teoretická část práce je členěna do šesti hlavních kapitol, v níž autorka přehledně a systematicky seznamuje čtenáře s dílčími tématy souvisejícími s podporou samostatného života osob s PAS prostřednictvím služby „chráněné bydlení“. Autorka tak kromě vymezení poruch AS a potřeb osob s PAS věnuje pozornost lidskoprávnímu kontextu podpory těchto osob, systému sociální ochrany, stejně jako deinstitucionalizaci sociálních služeb a komunitnímu plánování. Uvedená témata jsou vhodně doplněna o relevantní příklady dobré praxe ze třech evropských zemí. Vzhledem k tomu, že ústředním tématem práce je dostupnost služeb, očekávala bych nicméně, že se autorka práce zaměří na analýzu různých aspektů „dostupnosti“. Výstavbu teoretické části hodnotím však jako logickou a nepostrádající pro čtenáře potřebnou dynamiku. Text práce je rovněž poměrně čtivý, gramaticky a stylisticky korektní. Autorka využívá dostatečně bohatou citační základnu.

Hlavním cílem empirické části je zachytit aktuální stav v oblasti poskytování sociálních služeb zacílených na podporu bydlení osob s PAS, a to na úrovni komunitních plánů jednotlivých krajů ČR. Tento cíl autorka dále ambiciózně rozpracovává do osmi dílčích cílů. Jako výzkumné jednotky autorka vhodně zvolila dva typy respondentů, pro něž zpracovala dva různé dotazníky. Přestože je výzkum charakterizován jako kvantitativní, jeho provedení tomu v řadě ohledů nenasvědčuje. Vzhledem k omezenému okruhu respondentů a defakto i návratnosti dotazníků nebylo možné ani účelné získaná data statisticky vyhodnocovat. Nabízí se v tomto případě otázka, zda by nebylo vhodnější v daném výzkumném tématu volit spíše kvalitativní metodologický přístup. V závěru výzkumu čtenář postrádá diskuzi zjištěných poznatků s dostupnou recentní literaturou.

Práci doporučuji k obhajobě a vyzývám její autorku k zodpovězení následujících otázek:

1. Jak by měl vypadat optimální model systematické podpory osob s PAS a jak sama autorka posuzuje šance na jeho vytvoření a aplikaci do praxe?

2. Je služba „chráněné bydlení“ pro osoby s PAS celoživotním řešením jejich sociální situace?
Jaká služba předchází této službě a která následuje po ní?
3. Co je to dostupnost služby? Jaké aspekty mohou být v dostupnosti zahrnuty?
4. Existuje jiný způsob kvantifikace osob s PAS v ČR, než který je v práci prezentován?
5. Jaké systémové důsledky mohou být ze zjištění empirické části práce vyvozeny?
6. Jakým jiným alternativním způsobem by bylo možné koncipovat výzkumný projekt, tak aby byly naplněny stanované výzkumné cíle?

V Praze 15. října 2016

Kateřina Šámalová